

KOMISJA

DECYZJA KOMISJI

z dnia 22 listopada 2006 r.

dotycząca środków pomocy państwa wdrożonych przez Francję na rzecz Laboratoire national de métrologie et d'essais (C24/2005)

(notyfikowana jako dokument nr C(2006) 5477)

(Jedynie tekst w języku francuskim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2007/217/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia swoich uwag zgodnie z wyżej wymienionymi artykułami⁽¹⁾ i po uwzględnieniu tych uwag,

a także mając na uwadze, co następuje:

(3) Pismem z dnia 5 lipca 2005 r. Komisja poinformowała Francję o swojej decyzji o wszczęciu postępowania przewidzianego w art. 88 ust. 2 Traktatu WE w odniesieniu do niektórych środków. Francja dostarczyła informacji żądanych w decyzji o wszczęciu postępowania w pismach z dnia 4 listopada 2005 r. i 19 kwietnia 2006 r.

(4) Decyzja Komisji o wszczęciu postępowania została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*⁽²⁾. Komisja wezwała zainteresowane strony do przedstawienia swoich uwag w sprawie rzeczonego środka.

(5) Komisja otrzymała od zainteresowanych stron uwagi na ten temat. Przekazała je Francji, dając jej możliwość ich skomentowania. Komentarze władz Francji otrzymano w dniu 1 marca 2006 r.

1. PROCEDURA

(1) W następstwie skargi konkurenta Komisja została poinformowana o domniemanym wdrożeniu przez Francję środków pomocy państwa na rzecz Laboratoire national de métrologie et d'essais (Krajowe Laboratorium Metrologiczne i Badawcze, zwane dalej „LNE”)⁽²⁾.

(2) W pismach z dnia 3 września 2003 r., 11 lutego 2004 r. i 7 czerwca 2004 r. Komisja zwróciła się do władz francuskich o dostarczenie jej informacji dotyczących pomocy finansowej udzielonej przez Francję na rzecz LNE. Władze francuskie przedłożyły informacje na ten temat w pismach z dnia 7 listopada 2003 r., 5 kwietnia 2004 r. i 6 sierpnia 2004 r.

⁽¹⁾ Dz.U. C 263 z 22.10.2005, str. 22.

⁽²⁾ Laboratoire national de métrologie et d'essais (w skrócie LNE) utworzono dekretem z dnia 25.1.2005 r., w następstwie włączenia Bureau national de métrologie (Krajowy Urząd Metrologii) do Laboratoire national d'essais.

(6) W dniu 6 czerwca 2006 r. Komisja przesłała pytania uzupełniające. Odpowiedzi władz francuskich zostały wysłane w dniu 2 sierpnia 2006 r. i zarejestrowane przez Komisję w tym samym dniu.

2. SZCZEGÓŁOWY OPIS ŚRODKÓW

2.1. Beneficjent

Status i działalność

(7) Laboratoire national d'essais (Krajowe Laboratorium Badawcze) powstało w 1901 r. w ramach Conservatoire National des Arts et Métiers (Wyższa Szkoła Rzemiosł)

⁽³⁾ Patrz: przypis nr 1 powyżej.

jako instytucja publiczna pozostająca pod kontrolą Ministerstwa Edukacji Narodowej. W 1978 r. laboratorium uzyskało status państwowego przedsiębiorstwa przemysłowo-handlowego (EPIC), w zastosowaniu ustawy nr 78–23 z dnia 10 stycznia 1978 r. dotyczącej ochrony i informowania konsumentów produktów i usług. W wyniku uchwalenia ustawy laboratorium została powierzona odpowiedzialność za „wykonywanie wszelkich działań naukowo-badawczych, prac konsultacyjnych i eksperckich, testów, kontroli i wszystkich usług z zakresu pomocy technicznej przydatnych do ochrony i informowania konsumentów lub poprawy jakości produktów”. Upoważniono je również do „przeanalizowania, na rzecz i na wniosek ministerstw, metod badawczych koniecznych do opracowania rozporządzeń i norm”, jak również do „wydawania świadectw kwalifikacyjnych” i zapewnienia w imieniu władz publicznych kontaktów pomiędzy organami międzynarodowymi odpowiedzialnymi za dziedziny, o których mowa. W 2005 r. przed Laboratoire national d'essais postawiono dodatkowe zadanie – pilotowanie krajowej metrologii naukowej (rola wcześniej przypadająca zgrupowaniu interesu publicznego „Bureau national de métrologie” – zwanemu dalej „BNM”) – oraz przekształcono je w Laboratoire national de métrologie et d'essais.

- (8) Oprócz świadczenia usług na rzecz organów administracji publicznej LNE oferuje przedsiębiorstwom szeroki wachlarz usług świadczonych na każdym etapie cyklu życia produktów dzięki swoim czterem podstawowym funkcjom, do których należy pomiar, badanie, certyfikacja i szkolenie. LNE dysponuje środkami, dzięki którym realizuje programy badawcze, znormalizowane lub opracowane na zamówienie, w licznych dziedzinach⁽⁴⁾. Jego klientami są przedsiębiorstwa przemysłowe, firmy dystrybucyjne, instytucje publiczne, organizacje konsumenckie, biegli sądowi i sądy, towarzystwa ubezpieczeniowe i organy administracji⁽⁵⁾.
- (9) Jednocześnie LNE użytkuje budynki i wyposażenie w celu realizacji zadań powierzonych mu przez państwo i świadczenia usług dla stron trzecich.
- (10) LNE działa przy europejskich i międzynarodowych organizacjach, takich jak CEN (Europejski Komitet Normalizacyjny), EUROLAB (Europejska Federacja Krajowych Stowarzyszeń Laboratoriów Pomiarowych, Badawczych i Analitycznych), EOTC (Europejska Organizacja ds. Badań i Certyfikacji) i ILAC (Międzynarodowa Współpraca w zakresie Akredytacji Laboratoriów).
- (11) LNE liczy 700 pracowników, rozdzielonych pomiędzy 30 zespołów multidyscyplinarnych, i dysponuje 55 000 m² powierzchni laboratoryjnej, z czego 10 000 m² w Paryżu i 45 000 m² w Trappes.
- (12) LNE posiada przedstawicielstwa w Azji (LNE-Asia w Hong Kongu⁽⁶⁾) i Stanach Zjednoczonych (filia G-

MED North America w Waszyngtonie). Jednakże zasięg tej działalności pozostaje niewielki.

- (13) W 2005 r. wpływy osiągnęły 65 mln EUR, a zysk 0,7 mln EUR.

Umowy zadaniowe

- (14) W 1997 r. obowiązki powierzone LNE przez państwo uwzględniono w *umowach zadaniowych* zawieranych między władzami francuskimi i przedsiębiorstwem na okres czterech lat. Pierwszą umowę zadaniową realizowano pomiędzy 1997 i 2001 r., drugą – pomiędzy 2001 i 2004 r. Trzecia umowa została zawarta na okres 2005–2008.
- (15) Umowy te obejmują zadania wykonywane przez LNE jako krajowe laboratorium metrologiczne, zadania wyznaczone LNE jako organowi badawczemu, zadania w postaci udzielania pomocy technicznej władzom publicznym, jak również zadania „towarzyszenia przedsiębiorstwom” w zakresie badań i zaświadczenia zgodności.

Zasoby LNE

- (16) Dekret nr 78–280 z dnia 10 marca 1978 r. dotyczący LNE stanowi, że „środki, jakimi dysponuje zakład, obejmują w szczególności: [...] dotacje ze strony państwa, władz lokalnych, zakładów publicznych i wszelkiego rodzaju podmiotów publicznych bądź prywatnych [...]”⁽⁷⁾. Na tej podstawie do chwili obecnej przyznawano LNE dotacje operacyjne⁽⁸⁾ i dotacje inwestycyjne:

(w mln EUR)

	Dotacje operacyjne	Dotacje inwestycyjne
2005	14,7	6,9
2004	13,8	6,1
2003	13,0	5,5
2002	13,6	4,6
2001	12,6	4,6
2000	11,2	4,6
1999	10,8	4,4
1998	10,9	4,1
1997	10,9	4,2
1996	10,4	4,2
1995	10,7	4,1
1994	11,0	4,0
1993	10,6	3,8

⁽⁴⁾ Takich jak metrologia i instrumentacja, materiały, produkty konsumpcyjne, zdrowie i urządzenia medyczne, wyposażenie i komponenty przemysłowe, logistyka i opakowania, energia i środowisko.

⁽⁵⁾ Źródło: www.lne.fr

⁽⁶⁾ W 2001 r. LNE utworzyło LNE-Asia, spółkę *joint venture* między LNE i CMA-Testing and Certification Laboratories.

⁽⁷⁾ Dekret ten został zmieniony dekretemi nr 2005–49 z dnia 25 stycznia 2005 r. i nr 2005–436 z dnia 9 maja 2005 r., zwłaszcza odnośnie do systemu finansowego i księgowego oraz kontroli LNE. Zasoby LNE pozostają jednakże identyczne.

⁽⁸⁾ Chodzi o zsumowanie kwot odpowiadających umowie metrologicznej i dotacjom operacyjnym z rachunku strat i zysków.

- (17) Według władz francuskich dotacje operacyjne i dotacje inwestycyjne zostały przyznane przez Ministerstwo Przemysłu i przez BNM „w zamian za usługi publiczne” świadczone przez LNE. W głównych zarysach stanowią one dotacje mające na celu pokrycie kosztów generowanych przez realizację rzeczonych usług. Podstawą prawną tych dotacji jest ustawa budżetowa uchwalana corocznie przez parlament francuski.
- (18) Wśród dotacji inwestycyjnych znajdują się dotacje związane z budową dwóch kompleksów laboratoryjnych, zwanych „Trappes 3” i „Trappes 4” (faza 1 i 2) zgodnie z ich lokalizacją. Dotacje te zostały przyznane przez Ministerstwa Przemysłu i Środowiska, BNM, jak również przez region Île-de-France oraz Conseil général des Yvelines.
- (19) LNE korzysta także z zasobów pochodzących ze swojej działalności komercyjnej. Wysokość obrotu sektora rynkowego zawsze reprezentowała ponad 50 % całkowitych wpływów LNE w badanym okresie, osiągając 63 % w 2005 r.
- (20) Według Komisji korzyść przyznana przez subsydiowanie krzyżowe na rzecz działalności prowadzonej w warunkach konkurencji stawiłaby LNE w uprzywilejowanej pozycji, jeśli chodzi o świadczenie usług na rynkach poddanych regułom konkurencji na skalę europejską. Zatem miałyby to niekorzystny wpływ na wymianę wewnątrzspółnotową.
- (21) Pomoc miałyby zostać uznana za przyznaną bezprawnie w rozumieniu art. 1 lit. f) rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE⁽⁹⁾.
- (22) Wyłączenia od ogólnej zasady niezgodności ze wspólnym rynkiem, przewidziane w art. 87 ust. 2 i 3 Traktatu WE, nie miałyby w tym konkretnym przypadku zastosowania.

2.2. Właściwe rynki

- (20) LNE działa na rynku usług badawczych, metrologicznych, certyfikacyjnych, kalibracyjnych, szkoleniowych oraz naukowo-badawczych. LNE świadczy wyżej wymienione usługi zwłaszcza w sektorach: produktów konsumpcyjnych, medycznym/zdrowia, materiałów/opakowań/produktów budowlanych i wyrobów przemysłowych.
- (21) We Wspólnocie Europejskiej rynki te są otwarte dla konkurencji. LNE konkuruje w szczególności z innymi organami na rynku certyfikacji wymaganej przez dyrektywy europejskie, jak również z tysiącami organów oceny zgodności, zwłaszcza z racji posiadanego zezwolenia na potwierdzanie zgodności z krajowymi normami ustanowionymi przez władze innych państw członkowskich (jak na przykład niemiecki znak GS).
- (27) Artykuł 86 ust. 2 Traktatu WE ma natomiast zastosowanie jedynie do działalności gospodarczej związanej z zadaniem świadczenia usług w interesie ogólnym, wykonywanym na rachunek państwa. Jednak po wstępnej analizie dokumentacji Komisja oceniła, że z informacji, jakimi dysponowała na tym etapie, nie wynikało, iż charakter zadań, które państwo powierzyło LNE w ramach umowy zadaniowej, mógł zostać uznany za bezwarunkowo gospodarczy. Nie wydawało się również, by usługi świadczone przez LNE w warunkach konkurencji były przedmiotem zadania niezwiązanego ze świadczeniem usług w interesie ogólnym. W ten sposób Komisja uznała, że na tym etapie art. 86 ust. 2 Traktatu nie może być przywoływany na rzecz zgodności rzeczonych środków ze wspólnym rynkiem.

2.3. Przyczyny wszczęcia postępowania

- (22) Zbadawszy wstępnie sprawę, Komisja zaznaczyła, że nie można na tym etapie dokonać dokładnej oceny, czy niektóre zadania przydzielone LNE mają lub nie mają charakteru usług świadczonych w interesie ogólnym, a oprócz tego rozstrzygnąć o charakterze komercyjnym lub niekomercyjnym rzeczonych działań.
- (23) Komisja wyraziła zatem wątpliwość co do zasadności kwoty dotacji operacyjnych i inwestycyjnych przyznaných LNE w celu zrekompensowania kosztów jego działalności lub niegospodarczych projektów inwestycyjnych bądź kosztów wynikających z realizacji zadań powierzonych laboratorium przez państwo. Przy braku rozdzielności księgowej poszczególnych rodzajów działalności, które ponadto nie mogły być precyzyjnie odgraniczone, LNE mogło przeznaczyć część dotacji publicznych na zarządzanie swoją działalnością prowadzoną

3. UWAGI ZAINTERESOWANYCH STRON

- (28) W ramach postępowania swoje uwagi przedstawiły trzy zainteresowane strony:
- spółka Emitech, w piśmie opatrzonym datą 14 listopada 2005 r.,
 - laboratorium Intertek Testing Services (Francja), w piśmie opatrzonym datą 21 listopada 2005 r.,
 - laboratoria Pourquery Analyses industrielles, w piśmie opatrzonym datą 21 listopada 2005 r.

⁽⁹⁾ Dz.U. L 83 z 27.3.1999, str. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 1791/2006 (Dz.U. L 363 z 20.12.2006, str. 1).

- (29) Uwagi te, często podobne, zostały streszczone i tematycznie zgrupowane w motywach 30–32.
- (30) Zainteresowane strony twierdzą, po pierwsze, że zadanie świadczenia usługi publicznej powierzone LNE nie jest jasno zdefiniowane. Konkurenci LNE nie mają w związku z tym możliwości wyznaczenia granicy pomiędzy ewentualnymi zobowiązaniami świadczenia usług publicznych a działalnością komercyjną. Ponadto nie mają oni żadnej możliwości sprawdzenia w sposób obiektywny i przejrzysty, czy LNE wykorzystuje otrzymywane od państwa dotacje jedynie na wypełnianie swoich zobowiązań w zakresie świadczenia usług publicznych. Tak więc władze lokalne mogły przekazać dotacje na przykład na rozbudowę obiektu Trappes, którego przeznaczeniem jest działalność komercyjna. LNE rzekomo nie wypełnia również niektórych zadań, takich jak reprezentowanie władz publicznych w organach międzynarodowych (INTERTEK wskazuje na przykład na swoje uczestnictwo w komisjach AFNOR-u i CEN-u bez kompensaty ze strony władz). Ponadto jeśli prawdą jest, że rzeczone środki pomocy zostały przyznane LNE bez uprzedniej notyfikacji, środki te byłyby bezprawne i z tego tytułu nieważne.
- (31) Po drugie, LNE zdaje się odnosić, z racji swego statusu przedsiębiorstwa publicznego, pewne korzyści o charakterze selektywnym, takie jak samoubezpieczenie i ogólniej nieopłacanie składek na ubezpieczenia, specjalny system prawa pracy, zwłaszcza w odniesieniu do emerytur i świadczeń dla bezrobotnych, prawo używania dokumentów z nagłówkiem i logo Republiki, używanie wizerunku wskazującego na charakter urzędowy lub wizerunku krajowego laboratorium, faktyczne zatwierdzenie kredytu podatkowego na badania i bezpłatna archiwizacja. Ponadto LNE rzekomo jest traktowane w uprzywilejowany sposób przez administrację celną, która korzysta z usług LNE lub wymaga, żeby przedsiębiorstwa korzystały z usług LNE, z wyłączeniem wszelkich innych laboratoriów.
- (32) Po trzecie, dotacje państwa zdają się zakłócać konkurencję, zwłaszcza na poziomie międzynarodowym. LNE posiada przecież liczne lokalizacje za granicą.

4. KOMENTARZE FRANCJI

- (33) Francja przekazała Komisji swoje komentarze co do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego dotyczącego pomocy finansowej przyznanej LNE i dostarczyła informacji uzupełniających odnośnie do księgowania działalności LNE w dwóch pismach, opatrzonych datą 4 listopada 2005 r. i 19 kwietnia 2006 r.
- Odrębne rachunki*
- (34) Po pierwsze, Francja podkreśla, że kryteria wymienione w art. 4 ust. 2 lit. a) i b) dyrektywy Komisji 80/723/EWG z dnia 25 czerwca 1980 r. w sprawie przejrzystości stosunków finansowych między państwami członkowskimi a przedsiębiorstwami publicznymi⁽¹⁰⁾ zostały spełnione. Zwalnia to LNE z obowiązku prowadzenia i zachowania odrębnych rachunków.
- (35) Niemniej jednak władze francuskie podkreślają, że od 1990 r. LNE prowadzi księgowość analityczną. Przeglądu tej ostatniej dokonano w 2005 r. celem przystosowania jej do umowy zadaniowej państwo-LNE 2005–2008. Pozwala ona na prowadzenie w pełni odrębnych rachunków dla działalności rynkowej i publicznej, w szczególności zaś wykazuje rentowność usług komercyjnych realizowanych przez LNE, niezależnie od przyznanej mu rocznej dotacji przeznaczonej na zadania świadczenia usług publicznych.
- (36) Stosowana metoda to metoda kosztów całkowitych: struktura organizacyjna LNE opiera się na ośrodkach analitycznych współdziałających bezpośrednio lub pośrednio przy wykonywaniu różnych zadań i działań. Obciążenia i wpływy, rejestrowane w możliwie najdokładniejszy sposób, przypadają w udziale:
- działom operacyjnym (głównym ośrodkiem analitycznym) w liczbie 80, zatrudniającym około 500 osób,
 - działom funkcyjnym i ośrodkom kosztów stanowiącym około czterdzieści ośrodków pomocniczych zatrudniających 200 osób.
- (37) Personel LNE zapisuje swoje przepracowane godziny za pośrednictwem umożliwiającego wprowadzanie danych oprogramowania. W zależności od charakteru działalności godziny dzielą się na bezpośrednio produktywne (działy operacyjne) lub pośrednio produktywne (działy operacyjne i działy funkcyjne), przy czym oczywiste jest, że na koszty ogólne składają się koszty ośrodków pomocniczych (działy funkcyjne i ośrodki zajmujące się kosztami).
- (38) Koszty ośrodków pomocniczych rozkłada się następnie pomiędzy główne ośrodki w zależności od wielu jednostek kosztów lub kluczy podziału (liczba pracowników, koszty płac, liczba stanowisk komputerowych, powierzchnia lokali, jakość ich systemów regulacji ciepłej i klimatyzacji).
- (39) Następnie całkowite koszty głównych ośrodków analitycznych przypisuje się obszarom działalności na podstawie dwóch czynników kosztowych:
- przepracowane godziny bezpośrednio produktywne, zapisane przez każdego pracownika,
 - stopa wykorzystania wyposażenia.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 195 z 29.7.1980, str. 35. Dyrektywa zmieniona ostatnio dyrektywą 2005/81/WE (Dz.U. L 312 z 29.11.2005, str. 47).

- (40) Ten drugi czynnik ma na celu odpowiednie przypisanie kosztów amortyzacji i infrastruktury do obszarów działalności LNE (na koszty infrastruktury składają się wydatki pośrednie jednostek odpowiedzialnych za konserwację, pracownie i zarządzanie nieruchomościami).
- (41) Na poziomie głównego ośrodka analitycznego (średnio 6-osobowy dział operacyjny) dla każdego sektora obliczana jest stopa wykorzystania przez ważenie stopy wykorzystania wartością wyposażenia. Koszty amortyzacji i infrastruktury, związane bezpośrednio z wyposażeniem, mogą więc zostać przypisane, proporcjonalnie do tych stóp, każdemu z sektorów – rynkowemu i publicznemu.
- (42) Koszty pośrednie i pozostałe koszty ogólne ośrodka analitycznego są przydzielane na działalność rynkową lub publiczną proporcjonalnie do godzin bezpośrednio produktywnych przypisanych personelowi działu.
- (43) W 2005 r. rzeczywiste stopy wykorzystania wyposażenia w sektorze rynkowym i sektorze publicznym pozwoliły na indywidualny podział kosztów infrastruktury oraz amortyzacji poszczególnych sprzętów proporcjonalnie do ich wykorzystania. To właśnie suma tych indywidualnych kosztów daje ogólną kwotę na rok 2005.
- (44) W latach 1993–2004 ten indywidualny podział nie był stosowany. Wybrano zatem odwołanie się do ogólnego wskaźnika stopy wykorzystania. Ten ogólny wskaźnik jest wynikiem ważenia indywidualnych stóp wykorzystania każdego sprzętu wartością sprzętu. Na rok 2005 wartość tego wskaźnika wynosiła 44 % dla sektora rynkowego i 56 % dla sektora publicznego. Te stopy wykorzystania zostały obliczone dla każdego działu w odniesieniu do głównego wyposażenia laboratorium o wartości nabycia równej lub przewyższającej 7 500 EUR, czyli dla blisko 1 200 sprzętów reprezentujących 70 % wartości całego wyposażenia LNE.
- (45) Jednakże w swoich obliczeniach dotyczących podziału wydatków, a zatem oszacowania wyników działalności prowadzonej w sektorze publicznym i rynkowym, Francja używa bardziej ostrożnego wskaźnika podziału wynoszącego 50/50, zamiast wskaźnika 56/44. Odpowiada to około 10 % marginesowi bezpieczeństwa (w rzeczywistości 6 punktów na 56).
- (46) Budynki nie zostały ujęte w wyżej wymienionym obliczeniach, lecz wskaźniki wykorzystania w księgowości analitycznej prowadzą do podziału 2/3 – 1/3 na korzyść sektora publicznego.
- (47) Rachunki LNE dotyczące okresu 1993–2004 mogły zatem zostać ponownie sporządzone zgodnie z żądaniem wyrażonym przez Komisję, w celu przypisania ogólnych stałych kosztów produkcji albo sektorowi rynkowemu, albo sektorowi publicznemu, podczas gdy przy księgowaniu zostały uznane za wydatki „mieszane”.

Przyjęta metoda opiera się na zasadzie rozwiniętej w międzynarodowej normie księgowej IAS 2, według której ogólne stałe koszty produkcji powinny zostać przydzielone do kosztów produkcji w oparciu o normalną zdolność urządzeń produkcyjnych.

Usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym

- (48) Po drugie, Francja przypomina o działalności związanej z zadaniem świadczenia usług publicznych, które zostało powierzone LNE, i precyzuje, że laboratorium to jest przedsiębiorstwem typu EPIC zobowiązanym do przestrzegania zasady specjalizacji, stosującej się do każdego przedsiębiorstwa użyteczności publicznej specjalnie utworzonego dla zarządzania usługami publicznymi. Francja, opierając się na orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości⁽¹¹⁾, zwraca następnie uwagę, że zadanie świadczenia usług publicznych przez przedsiębiorstwo LNE jest zadaniem realizowanym w ogólnym interesie gospodarczym, przy czym LNE wdraża środki, z których zrezygnowałoby, gdyby brało pod uwagę jedynie swój interes komercyjny. Zadania ujęte w umowie zadaniowej 2005/2008 nabierają zatem oczywistego i szczególnego charakteru gospodarczego. Ponadto orzecznictwo⁽¹²⁾ podkreśla, z jednej strony, że podmiot zobowiązany do świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym musiał zostać upoważniony do wykonania tego zadania aktem władzy publicznej, który w sposób precyzyjny definiuje treść zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, i, z drugiej strony, że Komisja może podać w wątpliwość definicję usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym przyjętą przez państwo członkowskie jedynie w przypadku oczywistego błędu. Francja uważa, że przedsiębiorstwa typu EPIC z definicji spełniają wyżej wymienione kryteria.

Brak pomocy państwa i brak subsydiowania krzyżowego

- (49) Po trzecie, zdaniem Francji rekompensata przyznana LNE z tytułu jego zobowiązań świadczenia usług publicznych nie stanowi zabronionej pomocy państwa. W istocie cztery warunki łączne wyroku Altmark⁽¹³⁾ zostały spełnione. Ponadto analiza wykazuje, że przepisy wspólnotowych ram prawnych dotyczących pomocy państwa w formie rekompensat z tytułu świadczenia usług publicznych⁽¹⁴⁾ (dalej zwane „ramami”) są najwyraźniej respektowane. Poza tym wszelkie sankcje ogłoszone wobec Francji byłyby sprzeczne z decyzją Komisji 2005/842/WE z dnia 28 listopada 2005 r. w sprawie stosowania art. 86 ust. 2 Traktatu WE do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym⁽¹⁵⁾. W istocie art. 2 ust. 1 lit. a) tej decyzji ustala zgodność takich rekompensat w określonych warunkach, które spełnia LNE.

⁽¹¹⁾ Zwłaszcza wyrok Trybunału z dnia 11 kwietnia 1989 r., *Ahmed Saeed Flugreisen e.a.* (66/86, Zb.Orz. 1989, str. 803).

⁽¹²⁾ Wyrok Sądu z dnia 15 czerwca 2005 r., *Olsen przeciwko Komisji* (T-17/02, Zb.Orz. 2005, str. II-2031, pkt 186 i następne oraz 216).

⁽¹³⁾ Wyrok z dnia 24 lipca 2003 r., *Altmark Trans i Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, Zb.Orz. str. I-7747).

⁽¹⁴⁾ Dz.U. C 297 z 29.11.2005, str. 4.

⁽¹⁵⁾ Dz.U. L 312 z 29.11.2005, str. 67.

(50) Dotacje na obiekty w Trappes, przyznane przez jednostki terytorialne i państwo, pozwoliły na sfinansowanie środków niezbędnych do realizacji powierzonego LNE zadania świadczenia usług publicznych.

(5) Ponadto opierając się na analizie właściwych rynków, Francja zamierza wykazać, że do dnia wniesienia sprawy nie miało miejsce sprzeczne z prawem subsydiowanie krzyżowe, to znaczy pozwalające LNE na stosowanie drapieżnych cen w uwzględnionych sektorach rynkowych.

(52) Poza tym Francja ocenia, że LNE nie posiada znaczącego udziału rynkowego, ponieważ ten ostatni byłby oszacowany na 4,2 % na poziomie krajowym i na 1 % na poziomie europejskim.

Inne elementy

(53) Po czwarte, Francja uściśla, że upust handlowy przyznany małym i średnim przedsiębiorstwom (MSP) z regionu Île-de-France wpisuje się w ramy systemu, na stosowanie którego Komisja zezwoliła w 1989 r. ⁽¹⁶⁾ i do którego mogłoby mieć dostęp każde laboratorium, włącznie ze stronami skarżącymi. Kwota dotacji przyznanych od 1995 r. przez region Île-de-France wynosi 61 000 EUR. Rzeczywistymi beneficjentami tych dotacji były odnośnie MSP. Skądinąd Francja nie znalazła śladu przytaczanej dotacji ze strony Agencji Ochrony Środowiska i Gospodarki Energetycznej (ADEME) na rzecz LNE.

(54) Po piąte, Francja odnotowuje, że Dyrekcja Generalna ds. Ceł i Podatków Pośrednich (DGDDI) w celu realizacji swoich badań zwraca się do własnych laboratoriów lub laboratoriów Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji, Konsumentów i Ścigania Nadużyć (DGCCRF), jeżeli te ostatnie posiadają kompetencję techniczną odpowiednią dla danego przypadku (na przykład duża liczba badań dotyczących zabawek jest realizowana przez laboratorium celne). W przeciwnym wypadku DGDDI zwraca się do laboratoriów zewnętrznych, wśród których znajduje się między innymi LNE. Wybór laboratorium dokonywany jest w zależności od jego kompetencji w świetle stosowania określonych przepisów. Tak więc DGDDI może na przykład zwrócić się do Państwowego Instytutu Badań Naukowych i Bezpieczeństwa w sprawie masek ochronnych lub też do Ośrodka Naukowo-Technicznego Budownictwa w sprawie produktów budowlanych.

5. OCENA ŚRODKÓW

(55) Przedmiotem niniejszej procedury są roczne dotacje operacyjne, jak również dotacje inwestycyjne przyznane LNE przez władze publiczne między 1993 i 2005 r.

⁽¹⁶⁾ Sprawa NN 6/89, regionalne ośrodki innowacji i transferu technologii. Pismo skierowane do władz francuskich SEC(1989)814 z dnia 23 maja 1989 r.

5.1. Uznanie za pomoc państwa

Zadania LNE polegające na świadczeniu usług publicznych są działalnością gospodarczą

(56) Reguły konkurencji nie stosują się do działalności niegospodarczej. Zatem należy najpierw ocenić, czy działalność LNE ⁽¹⁷⁾ w sektorze publicznym ma charakter gospodarczy.

(57) Wszelka działalność polegająca na oferowaniu dóbr lub usług na danym rynku stanowi działalność gospodarczą ⁽¹⁸⁾. Rzecznik generalny Jacobs jest zdania, jak wynika z jego wniosków dotyczących sprawy C-222/04, że zasadnicze kryterium pozwalające ocenić, czy działalność ma charakter gospodarczy, to rozstrzygnięcie, czy działalność mogłaby, przynajmniej zasadniczo, być prowadzona przez przedsiębiorstwo prywatne w celu osiągnięcia zysku.

(58) W tym kontekście Komisja uważa, że badania, badania naukowe, prace konsultacyjne, eksperckie, testy, kontrole i wszelkie usługi z zakresu pomocy technicznej przdatne do ochrony i informowania konsumentów lub poprawy jakości produktów realizowane przez LNE w ramach swojego zadania dotyczącego świadczenia usług w interesie ogólnym odpowiadają ofercie usługowej na rzeczonych rynkach i że te usługi mogłyby być w zasadzie oferowane przez przedsiębiorstwo działające w celach lukratywnych. Zadania powierzone LNE przez państwo mają zatem charakter gospodarczy ⁽¹⁹⁾.

Wymagane kryteria uznania środków publicznych za pomoc państwa

(59) W myśl art. 87 ust. 1 środek stanowi pomoc państwa, jeżeli spełnione są łącznie cztery następujące warunki. Po pierwsze, musi to być interwencja państwa lub za pośrednictwem zasobów państwa. Po drugie, środek winien przyznawać korzyść beneficjentowi. Po trzecie, musi on zakłócać lub grozić zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom. Po czwarte, musi istnieć możliwość wywarcia przez ten środek wpływu na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

Zasoby państwa

(60) Dotacje budżetowe państwa stanowią, co jest oczywiste, zasoby państwa.

(61) Zgrupowanie interesu publicznego „Bureau national de métrologie” było kontrolowane przez państwo ⁽²⁰⁾, zanim stało się częścią LNE w 2005 r. Zasoby LNE wynikające z umów z BNM są zatem zasobami państwa.

⁽¹⁷⁾ Oczywiście jest, że działalność w sektorze rynkowym jest działalnością gospodarczą w rozumieniu orzecznictwa.

⁽¹⁸⁾ Wyrok Trybunału z dnia 10 stycznia 2006 r., *Cassa di Risparmio di Firenze e.a.* (C-222/04, Zb.Orz. 2006, str. I-289).

⁽¹⁹⁾ Z zastrzeżeniem tego, co jest przedstawione w pkt 5.4 niniejszej decyzji.

⁽²⁰⁾ BNM było zgrupowaniem interesu publicznego utworzonym między, z jednej strony, państwem francuskim reprezentowanym przez ministra odpowiedzialnego za przemysł i ministra odpowiedzialnego za badania naukowe i nowe technologie, a z drugiej strony, podmiotami publicznymi: Komisariatem ds. Energii Atomowej, Wyższą Szkołą Rzemiosł, LNE i Obserwatorium Paryskim. Środki finansowe zgrupowania interesu publicznego pochodziły od jego członków.

- (62) Pomoce przyznane przez jednostki regionalne i lokalne państw członkowskich, niezależnie od ich statusu i rodzaju, podlegają ocenie zgodności w myśl art. 87 Traktatu⁽²¹⁾. Dotacje przekazane przez Conseil régional d'Île-de-France i przez Conseil général des Yvelines są zasobami państwa.
- (63) W związku z powyższym wszystkie przedmiotowe środki są finansowane za pomocą zasobów państwa.
- Korzyść przyznana beneficjentowi*
- (64) Interwencje, które w różnej formie pomniejszają wydatki obciążające zazwyczaj budżet przedsiębiorstwa i które tym samym mają wspólne cechy z dotacją⁽²²⁾, stanowią korzyści w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE.
- (65) Dotacje operacyjne i inwestycyjne pomniejszają wydatki, które normalnie obciążałyby budżet LNE. Dotacje te stanowią zatem korzyść na rzecz LNE.
- Zakłócanie lub groźenie zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom*
- (66) Artykuł 87 ust. 1 Traktatu WE zabrania udzielania pomocy sprzyjającej „niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów”, to znaczy pomocy selektywnej.
- (67) Jako że jedynym beneficjentem środków będących przedmiotem niniejszej procedury jest LNE, warunek selektywności jest w oczywisty sposób spełniony.
- (68) Ponadto należy przypomnieć, że pomoc mająca na celu zwolnienie przedsiębiorstwa z kosztów, które zazwyczaj powinno ono ponosić w ramach bieżącego zarządzania lub swojej zwyczajowej działalności, zakłócają zasadniczo warunki konkurencji⁽²³⁾.
- (69) Dlatego właśnie przedmiotowe środki, które zapewniają LNE uprzywilejowaną sytuację, mogą zakłócić konkurencję.
- Wpływ na wymianę*
- (70) Komisja stwierdza, że rynki, o których mowa, stanowią obszar wymiany wewnątrzspółnotowej. W 2005 r. LNE zrealizowało w obrębie Unii Europejskiej obroty w wysokości 4 mln EUR (poza Francją) i 2,35 mln EUR poza Unią Europejską. W 2000 r. zdaniem Francji LNE zrealizowało 13 % wysokości swego obrotu poza Francją, w tym 9 % w Unii Europejskiej i 4 % poza Unią.
- (71) Zresztą, aby warunek dotyczący wpływu na wymianę był spełniony, Komisja nie jest zobowiązana do ustalenia
- rzeczywistego oddziaływania tej pomocy na wymianę pomiędzy państwami członkowskimi i realnego zakłócenia konkurencji, lecz powinna jedynie zbadać, czy pomoc ta może mieć wpływ na wymianę i zakłócić konkurencję.
- (72) W tym kontekście wystarczy stwierdzić, że rynki, na których działa LNE, mają transgraniczny wymiar i że LNE stanowi konkurencję dla przedsiębiorstw usytuowanych w innych państwach członkowskich i dla przedsiębiorstw francuskich działających na tych rynkach na arenie międzynarodowej. W tym względzie rozstrzygnięto, że wszelkie przydzielenie pomocy przedsiębiorstwu, które prowadzi działalność na rynku wspólnotowym, może spowodować zakłócenia konkurencji i wpłynąć na wymianę między państwami członkowskimi⁽²⁴⁾.
- (73) Wobec tego nie można zgodzić się z uwagami Francji, wedle których z racji niewielkich udziałów rynkowych LNE wpływ na wymianę nie miałby miejsca, tym bardziej że przyznane kwoty nie mogą zostać uznane za nieznaczne.
- (74) Rzeczone środki utrudniają działalność komercyjną operatorów wspólnotowych⁽²⁵⁾, którzy pragnęliby rozwijać się we Francji. Bez wsparcia publicznego operacje przeprowadzane przez LNE miałyby bardziej ograniczony wymiar, co umożliwiłoby konkurentom LNE zwiększenie swoich obrotów.
- (75) Jako że przedmiotowe środki umacniają pozycję LNE w stosunku do innych operatorów, którzy stanowią konkurencję na polu wymiany wewnątrzspółnotowej, można uznać, iż mają one wpływ na wymianę między państwami członkowskimi i mogą zakłócić konkurencję pomiędzy tymi operatorami.
- Rekompensata z tytułu zobowiązania świadczenia usług publicznych – orzecznictwo Altmark*
- (76) W lipcu 2003 r. w wyroku Altmark⁽²⁶⁾ Trybunał orzekł, że o ile interwencja państwa powinna być uważana za rekompensatę w zamian za usługi świadczone przez przedsiębiorstwa korzystające z pomocy na realizację zobowiązań z tytułu usług publicznych – gdy przedsiębiorstwa te w rzeczywistości nie uzyskują korzyści finansowej i gdy wynikiem takiej interwencji nie jest zatem zapewnienie im korzystniejszej pozycji w stosunku do przedsiębiorstw stanowiących dla nich konkurencję – interwencja ta nie podlega art. 87 ust. 1 Traktatu. Aby tak było, cztery warunki wymienione w wyroku muszą zostać spełnione łącznie.

⁽²¹⁾ Patrz: wyrok Trybunału z dnia 14 października 1987 r., *Niemcy przeciwko Komisji* (248/84, Zb.Orz. str. I-4013, pkt 17).

⁽²²⁾ Patrz: wyrok z dnia 19 września 2000 r., *Niemcy przeciwko Komisji* (C-156/98, Zb.Orz. str. I-6857, pkt 30 i wspomniane orzecznictwo).

⁽²³⁾ Patrz: wyrok z dnia 16 września 2004 r., *Valmont* (T-274/01, Zb.Orz. str. II-3145, pkt 44 i wspomniane orzecznictwo).

⁽²⁴⁾ Patrz w szczególności: wyroki Trybunału z dnia 17 września 1980 r., *Philip Morris przeciwko Komisji* (730/79, Zb.Orz. str. 2671, pkt 11 i 12) i wyrok Sądu z dnia 30 kwietnia 1998 r., *Vlaams Gewest przeciwko Komisji* (T-214/95, Zb.Orz. str. II-717, pkt 48–50).

⁽²⁵⁾ Konkurentami LNE są zarówno przedsiębiorstwa o wymiarze krajowym, jak i grupy międzynarodowe (Bureau Veritas, Intertek...).

⁽²⁶⁾ Patrz: wyrok z dnia 24 lipca 2003 r., *Altmark Trans i Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, Zb.Orz. str. I-7747, pkt 87).

- (77) Francja uważa, że rekompensaty wypłacone LNE z tytułu jego zobowiązań dotyczących świadczenia usług publicznych nie stanowią zabronionej pomocy państwa, gdyż cztery łączne warunki wymienione przy tej okazji przez Trybunał są, zdaniem władz Francji, spełnione.
- (78) Komisja nie podziela tej opinii.
- (79) W istocie zgodnie z czwartym warunkiem wymienionym w wyroku Altmark, jeżeli wyboru przedsiębiorstwa zobowiązanego do świadczenia usług publicznych, w konkretnym przypadku, nie dokonuje się zgodnie z procedurą zamówień publicznych, która pozwoliłaby na wybór oferenta świadczącego te usługi za cenę najkorzystniejszą dla danej społeczności, wysokość koniecznej rekompensaty należy określić w oparciu o analizę kosztów, jakie średnie, dobrze zarządzane przedsiębiorstwo odpowiednio wyposażone, aby móc wypełnić wymagane zobowiązania w zakresie świadczenia usług publicznych, poniosłoby w związku z realizacją tych zobowiązań, przy uwzględnieniu odnośnych przychodów, jak również rozsądnego zysku z realizacji tych zobowiązań.
- (80) Francja, dążąc w swej argumentacji do wykazania tego, że warunek wspomniany w poprzednim punkcie został spełniony, ogranicza się do zaznaczenia, że analiza kosztów, jakie poniosłoby średnie przedsiębiorstwo, powinna uwzględniać mnogość zadań w zakresie usług publicznych powierzonych LNE, które dotyczą zarówno zastosowań normatywnych, jak i podstawowych badań w rozmaitych sektorach (metrologia, zdrowie, środowisko, przemysł, dobra konsumpcyjne, produkty budowlane, opakowania i konfekcjonowanie).
- (81) Francja nie dostarczyła żadnej analizy kosztów „średniego, dobrze zarządzanego przedsiębiorstwa”. Ponadto nie przedstawiono żadnego wyjaśnienia co do ewentualnej niemożliwości porównania LNE z takim średnim przedsiębiorstwem.
- (82) Komisja nie jest w stanie sformułować *ex nihilo* elementu porównawczego wymaganego przez orzecznictwo wspólnotowe.
- (83) Wobec powyższego Komisja uważa, że czwarte kryterium wymienione w wyroku Altmark nie jest spełnione.
- (84) Abstrakcyjne odniesienie poczynione przez Francję w punktach 13–17 ram prawnych w niczym nie zmienia tej oceny.

Wniosek

- (85) Przez wzgląd na całość wcześniejszych rozważań Komisja stwierdza, że dotacje budżetowe, jak również

dotacje wypłacone przez rzeczono jednostki terytorialne stanowią pomoc w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu.

5.2. Bezprawność pomocy

- (86) Komisja uważa, że bez wpływu na cele niniejszej procedury pozostaje fakt, że dekret z 1978 r. mógł ustanowić system finansowania. W istocie dekret ten ma bardzo ogólny charakter i decyzje dotyczące wysokości dotacji przyznanych przez państwo i BNM na rzecz LNE były podejmowane corocznie, zgodnie z uzasadnieniem i w brzmieniu, które z roku na rok mogły bardzo się różnić. Roczne dotacje operacyjne, jak również dotacje inwestycyjne przyznane LNE, stanowią nowe indywidualne środki pomocy.
- (87) Ponieważ pomoc ta została wdrożona bez uprzedniej notyfikacji Komisji, jest ona bezprawna.

5.3. Zgodność pomocy z zasadami wspólnego rynku

5.3.1. Wyłączenia określone w art. 87

- (88) Odstępstwa przewidziane w art. 87 ust. 2 Traktatu, dotyczące pomocy o charakterze socjalnym przyznawanej indywidualnym konsumentom, pomocy mającej na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi i innymi nadzwyczajnymi wydarzeniami, jak również pomocy przyznawanej w niektórych regionach Republiki Federalnej Niemiec, w sposób oczywisty nie są możliwe do zastosowania w omawianym przypadku.
- (89) Odnośnie do odstępstw, o których mowa w art. 87 ust. 3 Traktatu, Komisja stwierdza, że rzeczona pomoc nie ma na celu sprzyjania rozwojowi gospodarczemu regionów, w których poziom życia jest nienormalnie niski lub w których istnieje poważny stan niedostatecznego zatrudnienia, że nie stanowią one projektu stanowiącego przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania i nie mają na celu zaradzenia poważnym zaburzeniom w gospodarce francuskiej. Nie mają również na celu wspierania kultury i zachowania dziedzictwa kulturowego. Odnośnie do odstępstwa przewidzianego w art. 87 ust. 3 lit. c) Komisja uważa, że wątpliwości wyrażone przy wszczęciu postępowania nie zostały rozwiane: rzeczona pomoc nie zezwala na sprzyjanie rozwojowi gospodarczemu niektórych regionów lub niektórych gałęzi produkcji.
- (90) Należy w tym względzie zaznaczyć, że podczas postępowania administracyjnego ani władze francuskie, ani zainteresowane strony nie przywołały odstępstw przewidzianych w art. 87 ust. 2 i 3. Zwłaszcza Francja uznała, że nie można zastosować postanowień art. 87, gdyż badane środki nie powodują zakłóceń konkurencji i nie wpływają na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

5.3.2. Artykuł 86 ust. 2

(91) Artykuł 86 ust. 2 przewiduje, że przedsiębiorstwa zobowiązane do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym podlegają regułom Traktatu, zwłaszcza regułom z zakresu konkurencji, w granicach, w których zastosowanie tych reguł nie przeszkadza od strony prawnej lub faktycznej spełnianiu przydzielonego im szczególnego zadania. Nie powinno to wywierać wpływu na rozwój wymiany w sposób sprzeczny z interesem Wspólnoty.

(92) Zgodnie z pkt 26 ram prawnych w stosunku do pomocy nienotyfikowanej Komisja stosuje postanowienia wspomnianych ram, jeżeli pomoc została przyznana po dniu 29 listopada 2005 r., a w pozostałych przypadkach – postanowienia obowiązujące w momencie przyznania pomocy.

(93) Niniejsza procedura dotyczy pomocy przyznanej przed dniem 29 listopada 2005 r.

(94) Wobec powyższego należy zastosować komunikat Komisji w sprawie „Usług użyteczności publicznej w Europie”⁽²⁷⁾, który obowiązywał w momencie przyznania pomocy. Zgodnie z nim, jeżeli reguły konkurencji stosują się do pomocy w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług użyteczności publicznej, zgodność z tymi regułami opiera się na trzech zasadach:

— neutralności względem publicznej bądź prywatnej własności firm,

— swobodzie państw członkowskich w określaniu usług użyteczności publicznej, z zastrzeżeniem kontroli pod kątem oczywistych błędów,

— proporcjonalności wymagającej, by ograniczenia konkurencji i swobody wspólnego rynku nie wykraczały poza to, co jest konieczne dla zagwarantowania efektywnego wypełnienia zadania.

Neutralność

(95) Poszanowanie zasady neutralności nie stwarza żadnej trudności w omawianym przypadku.

Zadanie świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym

(96) Co się tyczy zakwalifikowania zadania dotyczącego świadczenia przez LNE usług użyteczności publicznej jako zadania wykonywanego w ogólnym interesie gospodarczym, do Komisji należy ocena charakteru gospodarczego rzeczony działalności i sprawdzenie, czy państwo członkowskie nie popełniło oczywistego błędu w ocenie, kwalifikując je jako zadanie wykonywane w ogólnym interesie.

(97) Ustalono już, że działalność LNE w sektorze publicznym jest działalnością gospodarczą.

(98) Odnośnie do zakwalifikowania danego zadania jako zadania wykonywanego w ogólnym interesie, z wyjątkiem sektorów, w których ta kwestia jest już przedmiotem regulacji wspólnotowej, państwa członkowskie dysponują szerokimi możliwościami oceny, z zastrzeżeniem oczywistego błędu w ocenie wykrytego przez Komisję.

(99) W omawianym przypadku Komisja uważa, że definicja zadania polegającego na świadczeniu przez LNE usług użyteczności publicznej, wynikająca z dokumentu założycielskiego z 1978 r. i z uzupełnień wniesionych w 2005 r., jest wystarczająco jasna⁽²⁸⁾ i wobec tego nie jest obarczona oczywistym błędem oceny popełnionym przez władze francuskie. Ponadto przedsiębiorstwa zobowiązane do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym winny zostać upoważnione do wykonania tego zadania aktem władzy publicznej. W omawianym przypadku ustawa nr 78-23 z dnia 10 stycznia 1978 r. i dekrety z 2005 r. są urzędowymi aktami władzy publicznej. Ponadto poczynając od 1997 r. w podpisanych przez państwo umowach zadaniowych precyzyjnie i szczegółowo przedstawiono zadania LNE.

(100) W swoich komentarzach zainteresowane strony, które w głównych zarysach zaznaczają, że konkurenci LNE nie mieliby zatem możliwości rozgraniczenia jego ewentualnych zobowiązań w zakresie świadczenia usług publicznych od działalności komercyjnej, nie obalają tego wniosku. W praktyce strony powołują się na wymóg rozdzielności księgowej pomiędzy działalnością polegającą na świadczeniu usług w ogólnym interesie gospodarczym, o czym mowa powyżej, i działalnością typu komercyjnego, w celu uniknięcia wszelkiego subsydiowania krzyżowego niezgodnego z Traktatem WE. Te ostatnie punkty zbadano poniżej.

Proporcjonalność

(101) Zasada proporcjonalności wynikająca z art. 86 ust. 2 wymaga, by środki wykorzystane na realizację zadań realizowanych w interesie ogólnym nie stwarzały niepotrzebnych wypaczeń handlowych. Szczególnie należy zagwarantować, żeby wszystkie ograniczenia nałożone na reguły Traktatu WE nie wykraczały poza to, co jest *stricte* konieczne do zapewnienia dobrej realizacji zadania. Świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym musi zostać zapewnione, a przedsiębiorstwa, którym zadanie to zostało powierzzone, powinny być w stanie ponieść specyficzne obciążenie i dodatkowe koszty netto generowane przez to zadanie.

(102) Komisja uważa, że rzeczona pomoc wpisuje się w ramy zadania świadczenia przez LNE usług w interesie ogólnym.

⁽²⁷⁾ Dz.U. C 17 z 19.1.2001, str. 4.

⁽²⁸⁾ Rzeczone zadania szczegółowo przedstawiono w części 2.

- (103) W tym kontekście, jeżeli roczna rekompensata przekazana przez władze publiczne jest niższa lub równa dodatkowym kosztom netto poniesionym przez LNE przy realizacji usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, zasada proporcjonalności jest zachowana. Fakt ten zostanie zweryfikowany, jeżeli w świetle prawidłowo przypisanych zgodnie z księgowością analityczną dochodów i wydatków w ramach sektora publicznego i rynkowego, wynik w sektorze publicznym z włączeniem ogółu dotacji uzyskanych w roku obrachunkowym jest ujemny lub zerowy bądź prowadzi do rozsądnego zysku, biorąc pod uwagę zwłaszcza działalność i sektor, w którym działa LNE.
- Zatwierdzenie metodologii księgowości analitycznej stosowanej przez LNE*
- (104) Komisja zbadała metodologię przyjętą w księgowości analitycznej LNE w celu sprawdzenia, czy pozwalała ona na skuteczną identyfikację wszystkich dochodów i wydatków przypadających na usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym w okresie 1993–2005⁽²⁹⁾.
- (105) W 2005 r. księgowość analityczna LNE polegała na księgowaniu kosztów całkowitych, które opierało się na dokładnej inwentaryzacji wszystkich rodzajów działalności wykonanej przez wiele działów operacyjnych (80) i funkcyjnych (około 40).
- (106) Na wpływy LNE w sektorze rynkowym składają się obroty pochodzące ze świadczonych usług i innych przychodów, obejmujące na przykład zafakturowane koszty wynagrodzenia udostępnionego personelu, opłaty zafakturowane klientom i odzyskane zabezpieczenie ryzyka.
- (107) Wpływy w sektorze publicznym obejmują natomiast obrót pochodzący z badań, wpływy z realizacji umowy metrologicznej (dawne BNM), wpływy różne (na przykład będące owocem międzynarodowej współpracy technicznej), dotacje operacyjne i kwotę dotacji inwestycyjnych przeniesionych do rachunku strat i zysków.
- (108) W kwocie dotacji inwestycyjnych przeniesionych do rachunku strat i zysków zawarto dotacje na inwestycje przekazane przez jednostki terytorialne. W związku z tym przedmiotowe dotacje, które przyczyniły się do sfinansowania środków koniecznych do realizacji powierzonego LNE zadania polegającego na świadczeniu usług publicznych, są włączone do analizy wysokości rekompensaty przyznanej LNE z tytułu kosztów związanych z realizacją zadań dotyczących usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym. Podział 2/3 – 1/3 kosztów amortyzacji budynków między sektor publiczny
- i rynkowy jest zgodny z przeznaczeniem budynków „Trappes 3” i „Trappes 4”.
- (109) W sektorze rynkowym i publicznym wydatki są tego samego rodzaju. Zasadniczo dzielą się one na przeznaczone na bezpośrednią siłę roboczą, zakupy/podwykonawstwo/wydatki bezpośrednie, koszty bezpośrednie związane z realizacją zadań, koszty pośrednie, koszty ogólne, koszty infrastruktury i amortyzacji.
- (110) Zwłaszcza w odniesieniu do kosztów amortyzacji i infrastruktury dotyczących wyposażenia używanego zarówno w sektorze rynkowym, jak i sektorze publicznym, opracowania księgowości analitycznej opierają się na szeroko przyjętych metodach, w zależności od stopy wykorzystania tego wyposażenia.
- (111) Komisja uważa, że dokonany wybór przykładowego sprzętu, przedstawiającego 70 % wartości wyposażenia i sprzętu LNE, który służy za podstawę opracowania wskaźnika zaliczeniowego 44/56, jest zadowalający. Ponadto zastosowanie tego ogólnego wskaźnika podziału wobec najdroższego sprzętu może być rozszerzone na sprzęt mniej kosztowny, który jest używany jako uzupełnienie sprzętu ciężkiego.
- (112) Ponadto wskaźnik 44/56 jest możliwy do przyjęcia w odniesieniu do całego badanego okresu, gdyż działalność sektora rynkowego wykazuje tendencję wzrostową⁽³⁰⁾. Zatem słusznie należy uznać, że stopa wykorzystania wyposażenia w sektorze publicznym odnotowana w 2005 r. stanowi minimum na okres 1993–2004.
- (113) Ponadto Komisja uważa, że na skutek 10 % marginesu bezpieczeństwa stosowanego przez władze francuskie w swoich ponownych opracowaniach dotyczących okresu 1993–2004, nie szacuje się za wysoko wydatków przypisywanych sektorowi publicznemu i zatem nie uzasadnia się nadmiernych, w danym wypadku, dotacji. Podejście władz francuskich jest więc ostrożne.
- (114) Skutkiem tego Komisja wnioskuje, z jednej strony, że księgowość analityczna LNE odpowiada standardom uznawanym zazwyczaj w tym zakresie i nie przedstawia zauważalnych cech specyficznych, a z drugiej strony, że ponowne opracowania zrealizowane w celu sporządzenia osobnego rachunku dla każdego sektora⁽³¹⁾ za okres 1993–2004 są możliwe do przyjęcia⁽³²⁾.

⁽²⁹⁾ Nie jest konieczne, w ramach niniejszej procedury, ustalenie, czy LNE zastosowała rozdzielność księgową i wykazała oddane do dyspozycji zasoby publiczne zgodnie z dyrektywą Komisji 80/723/EWG. Ewentualne naruszenie tej dyrektywy nie miałyby wpływu na zgodność rzeczonych pomocy z zasadami wspólnego rynku.

⁽³⁰⁾ Do sektora rynkowego odnoszą się następujące wielkości procentowe obrotu LNE: 2005 – 71 %, 2004 – 70 %, 2003 – 69 %, 2002 – 66 %, 2001 – 66 %, 2000 – 66 %, 1999 – 64 %, 1998 – 65 %, 1997 – 61 %, 1996 – 60 %, 1995 – 58 %, 1994 – 60 %, 1993 – 62 %.

⁽³¹⁾ Wydatki i wpływy sektora „mieszanego”, o którym wspomniano w decyzji o wszczęciu postępowania, zostały rozdzielone pomiędzy sektor publiczny i rynkowy według metody przedstawionej w poprzednich motywach.

⁽³²⁾ Sąd poparł możliwość oparcia się przez Komisję, w razie braku dostępnej księgowości analitycznej, na analitycznej rekonstrukcji kosztów, sporządzonej *ex post* w drodze ekstrapolacji retrospektywnej (patrz: wyrok z dnia 7 czerwca 2006 r. w sprawie T-613/97, *Union française de l'express* (UFEX), w szczególności pkt 137).

Brak nadmiernej rekompensaty

- (115) Wyniki roczne sektora publicznego, które uwzględniają dotacje publiczne w formie, w jakiej zostały ustalone za pośrednictwem księgowości analitycznej LNE, są następujące:

(w tys. EUR)

	Wynik sektora publicznego	Wynik/obróć sektora publicznego (*)
2005	(1 414)	(8,4 %)
2004	(851)	(5,1 %)
2003	(321)	(2,2 %)
2002	204	1,3 %
2001	(186)	(1,3 %)
2000	(856)	(6,2 %)
1999	65	0,5 %
1998	(459)	(3,5 %)
1997	271	2,0 %
1996	(223)	(1,7 %)
1995	56	0,4 %
1994	178	1,3 %
1993	(41)	(0,3 %)

(*) Do obrotu sektora publicznego nie włączono kwoty dotacji inwestycyjnych przeniesionych do rachunku strat i zysków.

- (116) Od 1993 r. wyniki sektora publicznego, to znaczy działalności związanej ze świadczeniem usług w ogólnym interesie gospodarczym, były najczęściej ujemne pomimo przyznania pomocy, o której tutaj mowa. Jeżeli pojawia się nadwyżka, jest ona mniejsza lub równa 2 % obrotu zrealizowanego w sektorze publicznym. Wynik ważony za okres 1993–2005 to strata w wysokości 1,9 %.

- (117) Takie wyniki, zasadniczo ujemne, są rzecz oczywista słabsze od rozsądnego zysku, który mogłoby ewentualnie osiągnąć porównywalne przedsiębiorstwo prywatne.

- (118) Poza tym Komisja w sposób szczegółowy zbadała wyniki i obrót LNE i trzech zainteresowanych stron, które prowadzą działalność porównywalną do działalności LNE, za okres 1998–2005⁽³³⁾. Z analizy tej wynika że wskaźniki „wyników netto do obrotu” dotyczące LNE były niższe (– 3,2 % dla działalności LNE w sektorze publicznym, 0,6 % dla ogółu działalności LNE) niż te dotyczące zainteresowanych stron, których wskaźniki

mieszczą się między 0 % i 4 %. Potwierdza to, że zyski osiągnięte przez LNE w sektorze publicznym mogą zostać uznane za zyski rozsądne.

- (119) Skutkiem powyższego Komisja wnioskuję, że od 1993 r. LNE nie skorzystało z żadnej nadmiernej rekompensaty z tytułu wydatków na świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym. Rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych przekazane na rzecz LNE w okresie 1993–2005 stanowią pomoc państwa zgodną z art. 86 ust. 2 Traktatu.

- (120) Wynika stąd, że nie jest konieczne zweryfikowanie istnienia subsydiowania krzyżowego na rzecz LNE⁽³⁴⁾ na jego działalność w sektorze rynkowym.

5.4. Niekomercyjny charakter określonych rodzajów działalności LNE w sektorze publicznym

- (121) Należy zauważyć, że jeżeli niektóre rodzaje działalności, zresztą ograniczone, LNE w sektorze publicznym powinny zostać uznane za niekomercyjne⁽³⁵⁾ i przedstawiać cechy wspólne z zadaniami władzy publicznej, należałoby również sprawdzić, czy rekompensaty przekazane przez władze publiczne pozostają niższe lub równe kosztom netto poniesionym na realizację tychże zadań⁽³⁶⁾.

- (122) Ta analiza została już sporządzona zwłaszcza w motywach 115–120 i wynika z niej, że nie należy oponować przeciwko rekompensatom, o których tutaj mowa. Natomiast prowadzi ona do stwierdzenia, że finansowanie wyżej wymienionej działalności nie stanowi pomocy państwa.

5.5. Uwagi stron trzecich

- (123) W swoich uwagach przedstawionych w ramach obecnego postępowania niektórzy konkurenci wzmiankowali o innych środkach pomocy, z których miało korzystać LNE. Te środki nie były przedmiotem obecnego postępowania. Jednakże biorąc pod uwagę odpowiedź władz francuskich, Komisja ocenia, że jest wystarczająco poinformowana, by zająć stanowisko w tym względzie.

⁽³³⁾ Dostępne dane dotyczące Laboratoires Pourquery nie obejmowały okresu po 2004 r.

⁽³⁴⁾ Po przeanalizowaniu warunków przyznania pożyczek przyznanych przez banki na rzecz LNE, nawet jeżeli gwarancja będąca naturalną konsekwencją statusu państwowego przedsiębiorstwa przemysłowo-handlowego przynosiła LNE korzyść w ramach działalności sektora publicznego, wartość tej korzyści byłaby bardzo niewielka, zbliżona do wysokości *de minimis*, i nie skutkowałaby podaniem w wątpliwość badań dotyczących proporcjonalności wykonanych w motywach 101–103 w odniesieniu do rekompensat z tytułu świadczenia usług publicznych.

⁽³⁵⁾ Taki mógłby być zwłaszcza przypadek głównych badań naukowych w zakresie metrologii.

⁽³⁶⁾ W tym względzie patrz: decyzja Komisji 2001/46/WE z dnia 26 lipca 2000 r. w sprawie pomocy państwa udzielonej przez Niemcy na rzecz grupy Sican i jej partnerów (Dz.U. L 18 z 19.I.2001, str. 18), zwłaszcza pkt 87–92.

- (124) Całkowita kwota dotacji przekazanych LNE przez region Île-de-France celem sfinansowania upustu handlowego przyznanego przez LNE na rzecz MŚP tego regionu wyniosła w 2003 r. 61 000 EUR. Pomimo że te dotacje mogą być poddane analizie jako pomoc na rzecz LNE (a nie na rzecz MŚP będących klientami) i że nie wynikają one z istniejącego systemu pomocy (patrz: motyw 54), spełniają one warunki wymienione w art. 2 rozporządzenia Komisji (WE) nr 69/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy w ramach zasady *de minimis* ⁽³⁷⁾. Zatem Komisja nie może wnieść przeciwko nim sprzeciwu.
- (125) Komisja odnotowuje ponadto, że ADEME nie przyznała żadnej pomocy na rzecz LNE.
- (126) Ani przytaczane wykorzystywanie przez LNE oficjalnego logo Republiki Francuskiej, ani stopień jego uczestnictwa w pracach organów międzynarodowych nie jawią się jako mające znaczenie dla przedmiotowej sprawy. Logo LNE różni się od oficjalnego logo, którego używanie jest zastrzeżone jedynie dla władz publicznych. Co do reprezentowania władz publicznych w określonych instancjach europejskich i międzynarodowych (grupy robocze Międzynarodowej Organizacji Metrologii Prawnej (OIML) i Europejskiej Współpracy w dziedzinie Metrologii Prawnej (WELMEC)), korzyść w zakresie wizerunku, która może być udziałem LNE, nie mogłaby nosić znamion pomocy państwa.
- (127) Przytaczane korzyści wynikające z samoubezpieczenia, specjalnego systemu prawa pracy dotyczącego pracowników lub bezpłatnej archiwizacji, w rzeczywistości nie istnieją. Polisy ubezpieczeniowe LNE, które skądinąd odzwierciedlają wydatek w wysokości ponad 300 000 EUR w 2004 r., są podobne do tych zawieranych przez przedsiębiorstwa prywatne. Pracownicy LNE nie mają specjalnego statusu, tak jak na przykład służba publiczna, lecz podlegają prawu prywatnemu zarówno w zakresie świadczeń dla bezrobotnych, jak i emerytalnych. Ponadto LNE nie korzysta z bezpłatnej archiwizacji; przeciwnie, odpowiednie koszty bezpośrednio przypadające na 2005 r. były rzędu 80 000 EUR.
- (128) Faktyczne przyznanie kredytu podatkowego na badania dla LNE nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 dlatego przede wszystkim, że nie dotyczy to zasobów państwa. Wynika ono z faktu, że LNE było przedmiotem oceny *ad hoc* swoich badaczy w ramach zobowiązań publicznych w zakresie badań naukowych. Ponadto kredyt podatkowy na badania jest uwzględniony w dochodach i wydatkach LNE.
- (129) Co się tyczy wsparcia ze strony administracji celnej na rzecz LNE, nie zostało ono poparte żadnym konkretnym elementem. Okazuje się, że DGDDI zwraca się do swoich własnych laboratoriów, do laboratoriów DGCCRF lub do laboratoriów zewnętrznych, wśród których figuruje LNE, Państwowy Instytut Badań Naukowych i Bezpieczeństwa lub Ośrodek Naukowo-Techniczny Budownictwa (CSTB) w zakresie produktów budowlanych.

6. WNIOSKI

- (130) Z zastrzeżeniem pkt 5.4, rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych w formie dotacji budżetowych ze strony państwa i BNM, jak również dotacje jednostek terytorialnych, które zostały przyznane LNE między 1993 i 2005 r., są pomocą państwa.
- (131) Komisja stwierdza, że Francja nielegalnie wdrożyła przedmiotową pomoc z naruszeniem art. 88 ust. 3 Traktatu.
- (132) Jednakże pomoc ta jest zgodna z art. 86 ust. 2 Traktatu.
- (133) Niniejsza decyzja nie dotyczy gwarancji państwa, z której mogłoby korzystać LNE w swej działalności w sektorze rynkowym, z racji statusu EPIC tego podmiotu. Aspekt ten, który stworzył sposobność zaproponowania środków przydatnych na mocy art. 88 ust. 1 Traktatu ⁽³⁸⁾, będzie przedmiotem późniejszych decyzji,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych wdrożone bezprawnie przez Francję na rzecz Laboratoire national de métrologie et d'essais między 1993 a 2005 r. stanowią pomoc państwa zgodną ze wspólnym rynkiem.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Francuskiej.

Sporządzono w Brukseli, dnia 22 listopada 2006 r.

W imieniu Komisji

Neelie KROES

Członek Komisji

⁽³⁷⁾ Dz.U. L 10 z 13.1.2001, str. 30.

⁽³⁸⁾ Pomoc E 24/2004 i pismo z dnia 5 lipca 2005 r.